

ĪSUMĀ

Tunisijas jaunā konstitūcija, kas piešķirs prezidentam Kaisam Saīdam gandrīz neierobežotas pilnvaras, ir apstiprināta referendumā ar 94,6% balsu. Tajā piedalījās 30,5% no 9,2 miljoniem vēlētāju. Referendums notika gadu pēc tam, kad Saīds atcēla valdību un apturēja parlamenta darbu. Viņa oponenti aicināja boikotēt šo tautas nobalsošanu. Jaunā konstitūcija paredz likvidēt jauktu prezidentāli parlamentāro iekārtu, kāda tika izveidota ar 2014. gada konstitūciju, ar kuru Tunisija izpelnījās atzinību kā vienīgā demokrātija, kas izveidojusies Arābu pavasara rezultātā.

Ukrainas bruņotajiem spēkiem Hersonas apgabalā izdevies okupantiem atkarot divas apdzīvotās vietas – Andrijevku un Lozovi. Krievijas karaspēks pārsīvēž rezerves un nostiprina pozīcijas Hersonas un Zaporizjas apgabalos, lai apturētu Ukrainas pretuzbrukumu. Krievijas karavīri cenšas atjaunot stratēģiski svarīgo Antonivkas tiltu pār Dņepru Hersonas nomalē, kas sapostīts Ukrainas raķešu triecienā. Tuvākā vieta, kur autotransports var šķērsot Dņepru, ir apmēram 90 kilometrus attāļajā Kahovkā. Tikmēr darbu atsākušas trīs Melnās jūras ostas, no kurām varētu veikt Ukrainas labības eksportu.

Eiropā plosās īpaši plaši savvaļas ugunsgrēki, kas skāruši arī Čehiju un Vācijas austrumus. Liesmas skārušas pierobežas pilsētu Hrensko un apkārt esošos ciemus. No apkaimes evakuēti tūrisma reģioni un dzīvojamie rajoni. Savvaļas ugunsgrēks strauji izplatījās arī uz Vācijas austrumiem Brandenburgas reģionā, kas slavens ar saviem sausajiem priežu mežiem. Tur ugunsdzēsējiem jābūt īpaši uzmanīgiem, jo šajā mežā aprakta Otrā pasaules kara munīcija.

ŠAJĀ DIENĀ

28. jūlijā

1750. 65 gadu vecumā nomira vācu komponists Johans Sebastians Bahs.

1868. Pieņemts ASV konstitūcijas 14. labojums, kas garantē afroamerikāņiem pilntiesīgu pilsonību.

1909. Dzimusi vācu izdevēja, sieviešu modes žurnāla "Burda Moden" radītāja Anna Burda.

1943. Lielbritānijas spēku uzlidojumi Hamburgā izraisīja plašu ugunsvētru, nogalinot 42 000 vācu civiliedzīvotāju.

2005. Īru republikāņu armija paziņoja par bruņotās kampaņas izbeigšanu pret britu pārvaldi Ziemeļīrijā.

SAGATAVOJIS INTS GRASIS

Mediķi pārmet solījumu nepildīšanu

Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības rīkotā veselības nozares protesta akcija pie Veselības ministrijas vakar pulcēja ap 500 cilvēku, kuri par nozari atbildīgajām amatpersonām pārmeta solījumu nepildīšanu attiecībā uz algu celšanu. Protesta akcijas dalībnieki pārstāvēja dažādas ārstniecības profesijas – viņu vidū bija māšas, māsū palīgi, atbalsta personas, sanitāri un citu profesiju pārstāvji. Protestētāji turēja dažādus plakātus, kas puda, piemēram, "Es gribu pie

ārsta šodien, bet ne pēc nāves!", "Valdība mūs nedzird!", "Valdība, mīliet mediķus, jo nebūsiem mūžīgi veseli!", "Līdz vēlēšanām solījumi, pēc vēlēšanām – amnēzija!".

Mediķi pieprasa Ministru kabineta noteikumus jau paredzēto 10% pieaugumu atalgojumam, kuram bija jābūt kopš 1. jūlija. Savukārt, pēc Veselības ministrijas domām, prasītais algu līmenis jau ir sasniegts. Arī pašu ārstu vidū nav vienota viedokļa par šo akciju, piemēram, Jauno ārstu asociācija streiku izlēmusi neatbalstīt. Arodbiedrības priekšsēdētājs Valdis Keris norāda, ka veselības

ministra Daniela Pavļuta nostāja būtībā pauž necieņu pret Ministru kabineta 2017. gadā apstiprinātajām darba samaksas garantijām veselības aprūpes nozares darbiniekiem. Viņa vērtējumā valdība nolēmusi vājināt valsts garantēto veselības aprūpi, un no arodbiedrības viedokļa tas ir nepieņemami, bet no pacienta viedokļa – bīstami dzīvībai. Arodbiedrība pērn augustā Veselības ministrijā iesniedza streika prasību palielināt darba samaksu veselības jomā strādājošajiem. Šāds solis sperts, jo arodbiedrībā uzskatīja, ka nav izdevies novērst ministrijas dis-

kriminējošu attieksmi pret mazāk atalgotajiem veselības aprūpes nozares darbiniekiem. Tādēļ tā prasīja paaugstināt vidējo darba samaksu atbalsta personālam, kas nav ārstniecības personas, katru gadu par 5% līdz 2024. gadam. Otrā prasība bija paaugstināt vidējo darba samaksu ārstniecības personām katru gadu par 10% līdz 2024. gadam. "Vai nu būs streika prasību izpilde, vai arī būs nākamais streiks – daudz nopietnāks nekā šis, un mēs sāksim gatavoties jau šodien pat," vakar sacīja Keris. Nākamā mediķu protesta akcija paredzēta 27. un 28. septembrī. ▀

Samazinājums vairāk kaitē pašai Krievijai

Samazinot dabasgāzes piegādes pa gāzesvadu "Nord Stream" līdz 20% no cauruļvada jaudas, Krievija "katastrofāli iedragā" savu ekonomiku, žurnālā "Fortune" raksta Jeila Universitātes pētnieki, kuri analizējuši situāciju Krievijas enerģētikas tirgū. No ekonomiskā viedokļa Krievijas prezidentam Vladimiram Putinam Eiropas gāzes tirgus ir vairāk vajadzīgs, nekā pasaulei vajag energoresursus no Krievijas, apgalvo pētnieki Džefrijs Sonenfelds un Stīvens Tians. Pērn Eiropa no Krievijas importēja 46% energoresursu, bet savukārt Krievijas eksports uz Eiropu veidoja 83% no kopējā energoresursu eksporta. Krievijai nafta Āzijas valstīm jāpārdod ar 35% atlaidi, bet uz Ķīnu vai Indiju ir tikai viens gāzesvads no Krievijas. Pērn uz Āziju Krievija eksportēja tikai 10% no tā dabasgāzes apmēra, kas tika eksportēts uz Eiropu.

Jeila Universitātes eksperti uzskata, ka, **pieaugot Krievijas valsts budžeta izdevumiem, tā deficīts sasniedzis 2% un tiek izsmeltas zelta rezerves,** tādēļ dabasgāzes piegāžu samazinājums uz Eiropu "Krievijai nes daudzas reizes lielāku kaitējumu nekā Eiropai un Krievijas naftas un gāzes eksporta ieņēmumu zaudējums tuvojas katastrofālam līmenim. Kā uzskata ASV eksperti, Putinam nav izdevies panākt Eiropas valstu šķelšanos un vēlētāju iebiedēšanu. Eiropas un ASV politiķi rīkojas saskaņoti, naftas daudzums, kas ņemts no stratēģiskajām rezervēm, pārsniedz iepriekš Krievijas piegādāto. Vienlaikus ASV ir strauji palielinājušas naftas un gāzes iegūvi. Šonedēļ Krievija samazināja gāzes piegādes pa cauruļvadu "Nord Stream" līdz 20% no tā jaudas, aizbildinoties ar tehniskiem iemesliem. Vācijas amatpersonas uzskata, ka tas darīts politisku iemeslu dēļ. ▀

Bīstamo slimību aicina pārdēvēt

Ņujorkas pilsētas pašvaldība aicina Pasaules Veselības organizāciju (PVO) pārdēvēt pērtiķu baku vīrusu, lai novērstu pacientu stigmatizēšanu ar tagadējo nosaukumu. Ņujorkā līdz šim ir konstatēti 1092 inficēšanās gadījumi ar šo vīrusu, kas ir vairāk nekā jebkurā citā ASV pilsētā. PVO pērtiķu baku uzliesmojumu vairāk nekā 70 valstīs pasludinājusi par "globālu ārkārtas situāciju".

"Mums ir augošas bažas

par potenciāli postošo un stigmatizējošo efektu, kādu vēsts par "pērtiķu baku" vīrusu var radīt," vēstulē PVO vadītājam Tedrosam Adanomam Gebrejesusam rakstīja Ņujorkas pilsētas sabiedriskās veselības komisārs Ašvins Vasans. PVO apsvērusi iespēju mainīt nosaukumu pērtiķu baku vīrusam, kas ir radniecīgs jau izskaustajam baku vīrusam, un Vasans to pieminēja savā vēstulē.

Viņš atgādināja par "sāpīgo

un rasistisko vēsturi, kurā tāda terminoloģija kā pērtiķu bakas ir iesakņojusies attiecībā uz krāsaino cilvēku kopienām". Vasans norādīja, ka **pērtiķu bakas patiesībā nav radušās primātu vidū, lai gan uz to vedina šis nosaukums,** un atgādināja par dezinformācijas negatīvo efektu HIV epidēmijas sākumā un par rasismu pret aziātiem, ko esot saasinājis bijušais ASV prezidents Donalds Tramps, saucot Covid-19 vīrusu par "Ķīnas vīrusu". ▀

Virza iniciatīvu

Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija vakar lēma aicināt parlamentu kolektīvo iesniegumu "Par vienotu sabiedrību bez Latvijas Krievu savienības" nodot Saeimas Nacionālās drošības komisijai tālākai izvērtēšanai. Komisija lēmuma projektu par iniciatīvas tālāko virzību lūgs iekļaut Saeimas tuvākās sēdes darba kārtībā. Iniciatīvu portālā manabalss.lv rosināja

uzņēmējs Gatis Auziņš, kurš pats nav nevienas partijas biedrs. Pēc Auziņa domām, **Tatjanas Ždanokas vadītā partija gan tieši, gan netieši aizstāv Krievijas izvērstu agresiju Ukrainā un daudzkārt vērsusies pret Latvijas valstiskumu un vēsturi.** Iniciatīvu parakstījuši 10 168 pilsoņi, un tajā parlaments aicināts pārtraukt Latvijas Krievu savienības kā politiskās partijas

darbību. Šopavasār pieņemtās izmaiņas "Politisko partiju likumā" noteic, ka partijām ir aizliegts vērsties pret Latvijas vai citu demokrātisku valstu neatkarību, teritoriālo nedalāmību un valsts iekārtas vardarbīgu grozīšanu. Iesniegumu skatot, deputātiem ir pilnvaras to nosūtīt prokuratūrai, kas var celt prasību tiesā par partijas darbības izbeigšanu. ▀

FOTOFAKTS

Horvātijā atklāts Pelešacas tilts, kas savieno Adrijas piekrastes dienvidu reģionu, arī slaveno kūrortu Dubrovniku, ar valsts pārējo daļu, šādi nodrošinot, ka transportam vairs nevajadzēs šķērsot Bosnijas teritorijas šauru piekrastes joslu.

FOTO – AFP/LETA